

BRANDKÅRSTIDSKRIFT

Nr 6
Juli

Organ för Svenska Brandkårens Riksförbund.
Redaktion: Styrmanög. 1, Stockholm. Tel. 606308. Postg. 4870.
Redaktör och utgivare: Kapten Erik Gillner.

1935
17 årgången

Må annan person än sådan, som blivit av den i 4 § brandstadgan avsedda kommunala förvaltningsmyndighet godkänd såsom skorstensfejare för distrikt, inom samma distrikt utföra sotningsarbete?

I 19 § 1 mom. brandstadgan den 15 juni 1923 stadgas, att det åligger skorstensfejare att själv eller genom hos honom anställda biträden utföra all inom hans distrikt erforderlig sotning; och må dylikt arbete ej utföras av annan, så framt icke i fråga om till fabrik eller annan anläggning hörande, fristående skorsten med rökgångar och kanaler den i 4 § avsedda myndighet efter brandchefens hörande därtill giver tillstånd.

Man skulle tycka, att detta stadgande i tydlighet icke lämnar något som helst övrigt att önska och att brandstyrelsen vid upprättandet av förslag till nya brandordningar eller vid revision av gällande brandordningar skulle respektera stadgandet.

Men då så icke varit eller är fallet, torde en redogörelse för admi-

nistrativ praxis vara lämplig och tydligen av behovet påkallad för att lämna både brandstyrelser och brandchefer anvisning om rätta förfaringsättet och för att undvika en massa erinringar, besvär och fram- och återremisser av underställda förslag till brandordningar.

Fall 1. Genom resolution den 22 februari 1929 förordnade Kungl. Maj:ts Befallningshavande i Älvsborgs län, att brandstadgan den 15 juni 1923 skulle i tillämpliga delar lända till efterrättelse för Fritsla kommun och fastställde samtidigt underställt förslag till brandordning för kommunen.

I § 22 av denna brandordning föreskrevs, i enlighet med stadgandet i 19 § brandstadgan, att "sotning får endast verkställas av yrkesutbildad skorstensfejare, som utses av brandstyrelsen".

Under år 1933 uppstod menings-
skiljaktighet mellan fastighetsägarna
i kommunen och den av brand-
styrelsen enligt nyssanfördas § 22
i brandordningen för kommunen
utsedde skorstensfejaren, i det att
fastighetsägarna ville söka hävda
den uppfattningen, att den av
brandstyrelsen utsedde skorstens-
fejaren endast skulle utföra den i
brandordningen till vissa tider be-
stämda sotningen, under det att
fastighetsägarna för s. k. extra
sotning mellan de ordinarie sot-
ningstureerna ägde rätt att anlita
"vem som helst" att verkställa så-
dan sotning.

Med anledning av denna men-
ingsskiljaktighet hemställde skor-
stensfejaren hos K. B., att sådan
ändring måtte införas i brandord-
ningen, att därav tydligt framginge,
att han vore ensamberättigad att
utföra *allt* erforderligt sotningsar-
bete inom kommunen. Samtidigt
framställde han förfrågan, huruvi-
da föreskriften i § 22 brandordnin-
gen skulle tolkas så, som fastig-
hetsägarna i samhället ville söka
göra.

Brandstyrelsen och brandchefen,
i ärendet hörda, uttalade, att de
ansågo någon ändring av brand-
ordningens bestämmelser ej vore
av behovet påkallad, enär de för-
klarade sig anse intet hinder före-
ligga för fastighetsägare att, sedan
den av brandstyrelsen utsedde
skorstensfejaren utfört det i brand-
ordningen föreskrivna antalet sot-
ningar, i övriga fall anlita annan i
yrket kunnig person.

K. B. utlät sig i resolution till
skorstensfejaren samt i tjänste-
skrivelse till brandstyrelsen den 4
maj 1933, att K. B. icke fann fram-
ställningen om ändring av den för
Fritsla kommun gällande brand-
ordning föranleda någon K. B:s åt-
gård.

Därefter fortsätter K. B.

"Vad därefter angår frågan,
huruvida för sotning får anlita
annan person än den av
brandstyrelsen utsedde skor-
stensfejaren, finner K. B. den-
na klart och tydligt besvarad,
genom den återopade före-
skriften i 22 § brandordningen,
varigenom stadgas, att sotning
endast får verkställas av
yrkesutbildad skorstensfejare,
som utses av brandstyrelsen.
K. B. får därför, i anledning
av vad som förekommit i ären-
det anbefalla brandstyrelsen
att för framtiden noggrannt
tillse, att *all* inom kommunen
erforderlig sotning utföres en-
dast av skorstensfejare, som
blivit av brandstyrelsen utsedd
och godkänd."

Fall 2. Efter vederbörlig bered-
ning beslöt stadsfullmäktige i Kö-
ping på sammanträde den 28 fe-
bruari 1935 att företaga vissa änd-
ringar i den av K. B. fastställda
brandordningen för staden och un-
derställa detta beslut K. B:s pröv-
ning och fastställelse.

I § 27 av detta förslag före-
skrevs: "All sotning inom stadens
inre område verkställas endast av
en skorstensfejare, som av brand-
styrelsen utses, eller hans biträde."

Men av ordalydelsen i § 29 av
förslaget framgick, att staden var
indelad i två sotningsdistrikt: ett
inre och ett yttre, "som är av
landsbygds natur".

På förfrågan upplyste brandsty-
relsens ordförande och stadens om-
budsman, att anledningen till den-
na formulering vore den, att man
ansåg, att "vem som helst" kunde
få utföra sotningsarbetet på ytter-
området och man ville icke före-
skriva ovillkorlig skyldighet för de
på ytterområdet varande fastig-

NOACK
är svenskt, förstklassigt och billigt.
Tel. 205 55

NORDISKA AKKUMULATOR FABRIKEN
G. C. FAXE MALMÖ

hetsägarna att anlita den av brandstyrelsen utsedde och godkände skorstensfejaren.

Sveriges Skorstensfejaremästares Riksförbund mötte vid underställningen hos K. B. med påminnelser och framhåll, att hela paragraf 27 borde omredigeras.

I brandstadgan finnes nämligen föreskrivet, att skorstensfejare för sotningsdistrikt skall *godkännas* av den i 4 § brandstadgan avsedda myndighet. (Se 18 § brandstadgan, sådan denna numera lyder enligt K. K. den 13 maj 1932 n:r 115). Det är då icke allenast överflödigt, utan jämväl principstridigt mot stadgandet i 2 § första stycket brandstadgan, att i brandordningen avtrycka stadgans bestämmelser.

Dessutom säges i 50 § brandstadgan, att vad i stadgan är meddelat för stad, gäller även stadens icke planlagda område. Av denna orsak är formuleringen "stadens inre område" felaktig.

I detta avseende erinrade Riksförbundet om det besvärsmål rörande brandsyner, som avgjordes hos Kungl. Maj:t under år 1934, på grund av otydlig och oklar formulering av brandordningen.

Slutligen erinrade Riksförbundet om, att 19 § brandstadgan säger,

att *all* inom distriktet erforderlig sotning skall utföras av den för distriktet godkände skorstensfejaren eller genom hos honom anställda biträden. Det vore av denna orsak onödigt och principstridigt att återupprepa stadgans bestämmelser i brandordningen.

Då Riksförbundet redan hos brandstyrelsen påtalat saken, men denna icke velat taga rättelse, ville Riksförbundet hos K. B. göra erinringar i berörda avseendet.

Med anledning av dessa erinringar översände K. B. handlingarna i målet till Kommittén för brandsläckningsväsendets ordnande i Sveriges städer och köpingar, som anmodades att över underställda förslaget avgiva yttrande.

I sitt den 6 juni 1935 avgivna yttrande har Kommittén instämt med Riksförbundet och anför bland annat:

Brandstadgans 50 § säger, att avvikelser kunna medgivas, då sådana äro av behovet pakallade. Det skulle vara av intresse att veta vilka behov, som framtvingat de för Köping enastående bestämmelserna. Kommittén har för olika länsstyrelsers räkning granskat förslag till brandordningar för c:a 330 samhällen, utan att finna någon

motvarighet till de avvikelser från brandstadgans bestämmelser, som underställda förslaget för Köping innehåller.

Beträffande § 27 säger Kommittén: Enligt brandstadgans 16 § 1 mom. skall i brandordningen införas bestämmelse om det antal sotningsdistrikt, vari stad skall indelas. Detta saknas här, men uppenbarligen är staden indelad i två sotningsdistrikt. Vidare stadgas i 2 mom., att för varje sotningsdistrikt skall finnas en av brandstyrelsen godkänd skorstensfejare. Här föreslås emellertid endast för det inre området en yrkesutbildad skorstensfejare, men ingen för det yttre området, för vilka dock vissa sotningsfrister föreslagits. Betyder detta, att inom det yttre området vem som helst skulle verkställa sotning utan någon som helst kontroll? Men stadens skorstensfejare skulle icke utan brandstyrelsens medgivande få verkställa privat sotning där. Detta verkar minst sagt egendomligt.

Kommittén instämde därför i Riksförbundets hemställan, att hela § 27 ströks och ersattes med orden:

"I sotningsavseende utgör staden ett distrikt".

Att underställda förslaget var ganska underhålligt, framgår av Kommitténs slutkläm: "Som av ovanstående framgår, är hela brandordningen i behov av en grundlig omarbetning."

Resultatet kommer nu ofelbart att bli, att K. B. visar ärendet åter till stadsfullmäktige för fattande av det beslut, vartill de av Riksförbundet och Kommittén gjorde erinringarne kunna föranleda.

Skulle staden framhärda, kan ju K. B. vägra fastställelse och staden har då inga utsikter att genom underdåniga besvär vinna ändring.

Skulle K. B. däremot fastställa förslaget trots dess felaktigheter och uppenbara olagligheter och mot brandstadgan stridande bestämmelser, kommer K. B:s beslut att överklagas och målet med all energi fullföljas hos Kungl. Maj:t, vilket åter kommer att medföra nya besvär och kostnader för staden, vilka kunnat undvikas, om staden följt brandstadgans klara och tydliga bestämmelser.

-f.

HALLSTRÖMS

Brandredskapsagentur

f. d. brandlöjtnant A. Hallströms agentur

Malmö

Rikstel. 279 93

Firma i brandredskap, alla slag, såsom:

Eldsläckningsapparater

Manskapsutrustningar

Slang med armatur

Alarmapparater

Rökskyddare

Brandsegel

Stegar

m. m.

Firman Mauritz Carlsson

1:sta Långatan 13 B. — GÖTEBORG.

Rikstel. 42410.

Levererar förmånligast all slags eldsläckningsattiralj såsom:

Motorsprutor, 1:ma slangar, Normalkopplingar, Strålrör, Språng- och Brandsegel, Gas- och Rökmaskutrustningar, Stålrörsstegar, Kemiska eldsläckningsapparater av bästa och tillförlitligaste slag samt Alarmeringsanordningar.

Kontrollant: Överbrandmästare C. A. Carlsson.

Brandkårens verksamhet vid skogsbrandsläckning.

Vårt land är — med undantag av Finland — i förhållande till sin fastmarksareal det skogrikaste land i Europa med cirka 23 millioner hektar skogsproduktiv mark, vilket utgör 56,5 % av hela landarealen. Skogen är vår största nationella tillgång, och dess produkter vårt viktigaste internationella bytesmedel. Därtill kommer, att skogens inverkan på vårt klimat är av oskattbart värde. Ur många synpunkter är det därför önskvärt att i möjligaste mån söka begränsa de skador, som årligen åstadkommes genom skogseld.

I forna tider voro omfattande skogseldar säkerligen mycket vanliga, och dylika torde en eller flera gånger gått över större delen av våra skogsmarker. I regeln var det väl blixten, som tände, men i dess spår följde slagregnet, som merendels släckte den uppblussande våelden. Skogseldarna voro emellertid icke enbart av ondo, ty genom dem frigjordes marken för åkerbruk, varigenom en spirande kultur kunde slå rot. Särskilt i de södra delarna av vårt land har det s. k. svedjebrännandet bibehållits ända in i vår tid, och det är ju möjligt, att de stora ljunghedar, som man här och där påträffar, uppkommit genom dylik skogskövlning. Alltjämt gå stora värden förlorade genom skogseldar. Dessa förekomma emellertid icke lika talrikt alla år. Enligt statistik, upprättad av domänstyrelsen sedan år 1876 och för de enskilda skogarna av skogsvårdsstyrelserna sedan år 1914, finner man, att vissa år äro s. k. torrår eller skogsbrandår, som återkomma med en viss regelbundenhet och med en mellantid av omkring 10 å 12 år. Svåra år voro

1888, 1901 och 1914. Under månaderna före världskrigets utbrott hem-söktes våra skogar av talrika och stora bränder. Likaså var fallet under år 1933, vars erfarenheter på många håll ännu torde vara i färskt minne.

Risken för skogsbrand uppträder i vårt land huvudsakligen vid två olika tider på året. Den första infaller på våren under april och maj, när marken upptorkat och är beklädd med det vissnade, lätt antändbara fjolårsgräset. Den andra perioden, skogseldarnas huvudsåsong, är högsommaren.

Av uppkomna skogseldar beräknas omkring en fjärdedel hava förorsakats genom åkslag. Färliga brandstiftare äro som bekant lokomotiven, särskilt om de, såsom under tiden för världskriget var fallet, eldas med ved. Under senare år, då särskilt statens järnvägar i stor utsträckning elektrificerats, har antalet av på detta sätt uppkomna skogseldar minskats. Det oaktat synes emellertid skogseldarnas antal under senaste år varit i stigande, till stor del beroende på den snabba utveckling, som det moderna campinglivet erhållit. Tack vare detta söka sig städernas och samhällenas befolkning ut i naturen. Tält uppresas, lägereldar tändas, kaffekokning anordnas och cigarettökning försummas förvisso icke. Ovana, som många av dessa friluftssälkare äro, att på rätt sätt handskas med elden, uppkommer härigenom lätt skogsbrand, och man har beräknat, att nästan en fjärdedel av antalet skogsbränder i vårt land vållas genom lägereldar och tobaksökning. En annan ganska vanlig brandorsak är oförsiktighet vid risbränning.

Oaktat frekvensen av skogseldarna ökat under senare år, synes emellertid arealen av den eldhärjade skogen visa tendens till minskning, ett förhållande, som framförallt torde få tillskrivas bättre kommunikationer, varigenom ett tidigt ingripande av släckningsmanskap möjliggöres.

En skogsbrand utbreder sig alltid först utefter marken, förtärande ris, buskar, gräs o. d. Den form av skogsbrand, som kallas markbrand eller löpeld, kan särskilt i äldre och medelålders skog utbreda sig över större ytor utan att slå upp i trädens kronor. Elden skriker i regel fram med ganska måttlig hastighet i vindriktningen och utbreder sig samtidigt långsamt åt sidorna.

Möter löpelden ungskog, eller råder hårdare blåst, slår den vanligen upp i kronorna och kallas då toppeld. Denna går fram med betydligt större hastighet än löpeld och kan genom bränder, som slungas omkring av luftdraget, tända nya eldar på stort avstånd från den ursprungliga härden. Såsom ett exempel härpå kan anföras, att omdömesgilla personer, som deltagit i släckningsarbetet vid den stora Spannarbodabranden i Örebro län år 1914, omtalat, att elden i vissa fall gick fram med en hastighet av 10 km. i timmen. Toppelden utgör alltså en farlig motståndare, svår att bekämpa.

Till skogsbrand pläga även hänföras ljung- och gräsbrand samt jordbrand.

De metoder för eldsläckning, som hittills sedan gammalt kommit till användning, äro säkerligen allmänt kända, icke minst måhända genom den av överstelöjtnant R. Stridbeck utgivna broschyren "Skogseldsläckning", som i detta hänseende torde varit banbrytande i vårt land. Man räknar därvid med uppbåd av erforderligt antal släckningsmanskap, som med enk-

la redskap såsom yxor, sågar, spadar, hackor och vattenhinkar samt några meter långa ruskor med okvistade toppar, går till angrepp mot den hotande branden.

Vid detta slag av brandsläckning kommer den mänskliga kraften säkerligen alltid att utgöra den viktigaste insatsen. Genom teknikens snabba utveckling under senare år hava vi emellertid erhållit ändamålsenliga och värdefulla tekniska hjälpmedel, som med fördel kunna tagas i bruk även vid skogsbrandsläckning.

Tack vare ett rikt förgrenat telefonnät, kan man numera utan svårighet lätt inrapportera skogsbrand och samla folk för släckning. Bilarna hava gjort det möjligt att på goda och, åtminstone i vissa delar av landet, talrika vägar, snabbt framföra släckningsmanskap till hotade punkter.

För ledningen av skogsbrandsläckning av större mått äro de militära truppförbandens fälttelefoner och bärbara radioapparater av oskattbart värde. Ofta händer det, att släckningsmanskapet måste utländas i oländig och väglös terräng, där det icke är möjligt att inom rimlig tid avsända order eller mottaga rapporter. Finnes då den bärbara radioapparaten vid ledarens sida, har han helt andra möjligheter att få in meddelanden från de olika fronterna och utfärda order på det vidsträckt brandfältet.

Av stor betydelse är även flygmaskinernas spanande verksamhet. En flygare kan nämligen redan på flera mils avstånd iakttaga och inrapportera en skogsbrand. Från den stora skogsbranden vid Målilla i Kalmar län år 1934 skriver sålunda Stockholmstidningens flygande medarbetare från flygmaskinen Viking:

"Över Målilla den 8. maj.

Ett stycke norr om Vimmerby behövde vi inte tänka på orienteringen längre, en vit molnstod visar

oss vägen. Men det var förstås inte ett moln, utan den vita röken från Mälillabrandens härd, som syntes så där på 6 å 7 mils avstånd och vid horisontens böljande åsar smälte samman med soldiset. I Vimmerby gick livet till synes sin gilla gång, men i Hultsfred samlades folk i gathörnen för att diskutera brandolyckan.

Rökmassorna växte i vädighet; det föreföll som om landet svept in sig i en vit dimbildning för att skydda sig för insyn från en annalkande fientlig flygare. Och dimbildningshärden låg till vänster framför oss — från den centralen släpptes virvlande rökmassor loss och utbreddes sig i en smutsgrå slöja miltals in mot det småländska höglandet. Det började lukta brandrök och Viking vek av åt sydost för att komma i lovert om rökväggen."

Stora möjligheter finnes, att taga flygmaskinerna, dessa teknikens mästerverk, i skogseldsläckningens tjänst.

För brandkärnans vidkommande är det särskilt den avbröstbara motorsprutan, som i detta hänseende kan bli värdefull.

I den del av världen, där skogseldar kanske talrikast förekomma, nämligen i Nord-Amerika, har man för länge sedan insett fördelen av att taga tekniken till hjälp. Där är det mycket vanligt, att man för detta ändamål använder motorsprutor, i första hand kanske de lätt transportabla och väl arbetande Evinrudesprutorerna med 2" slangledningningar och strålar med en diameter på 6—8 mm. Till avlägset liggande trakter transporterar man numera medelst flygmaskiner vid behov släckningsmanskap, utrustat med dylika sprutor och slangar.

Även i vårt land äro förhållandena sådana, att motorsprutor med fördel kunna komma till användning även vid skogsbrandsläckning. Brandkärnans antal ökas år efter år och i allmänhet äro de ut-

rustade med för detta ändamål lämplig material.

Sedan länge hava städernas brandkarer alarmerats för släckning av de gräsbränder, vilka under torra år till stort antal uppkomma på våren och försommaren. På senare tid har det emellertid blivit alltmerta vanligt, att såväl städernas som landsbygdens brandkärer kallas att bekämpa även de former av skogseld som benämnas löpeld och toppeld. Vid många tillfällen hava dylika bränder, särskilt i de södra och mellersta delarna av vårt land, härigenom snabbt kunnat begränsas och släckas. I landets nordliga delar med deras stora skogsvidder och ringa tillgång på vägar, äro förhållandena givetvis helt annorlunda.

Kunskapen om att brandkärorna i vissa fall med fördel kunna anlitas vid skogseld har emellertid ännu icke blivit allmänt känd i vårt land, och man kan stundom påträffa personer, vilka t. o. m. vilja göra gällande, att vattenbegjutning i dylika fall är mera till skada än till nytta. De, som deltagit i eller varit vittne till brandkärnans verksamhet vid skogsbrandsläckning, äro dock av helt annan mening.

Liksom vid brandsläckning av annan art äro i detta fall tre faktorer av största betydelse för ett verkamt släckningsarbete, nämligen ett snabbt uppträdande på brandplatsen, lämplig organisation och ändamålsenlig utrustning.

Vad snabb alarmering beträffar står en brandkår som bekant utom all konkurrens. På mycket kort tid är den väl utbildade personalen samlad och på väg till brandplatsen. På de orter där brandkärorna alarmeras genom siren eller annat över hela samhället ljudande signalmedel, strömmar vid brandkårsutryckning vanligen ett stort antal utomstående personer tillstädes. Möjlighet finnes alltså här att

omedelbart uttaga och utrusta ett större antal släckningsmanskap om så skulle erfordras. Brandkärernas organisation och vana att arbeta under ordnade förhållanden göra dem givetvis mycket lämpade för skogsbrandsläckning.

Vad utrustningen beträffar har en motoriserad brandkår tack vare de senaste årens omfattande vägarbeten möjlighet att snabbt förflytta sig till hotade punkter, därest dessa icke skulle vara belägna alltför långt bort från allfartsvägen. Men även i sådana fall kan man numera på mindre vägar eller stigar utan svårighet framföra de moderna tvåhjuliga motorsprutorna. Äro dessa av lättare typ, kunna de transporteras även i terräng, som saknar vägar.

Brandkärerna böra tagas i anspråk för skogsbrandsläckning framförallt i de fall, då skyndsamt ingripande erfordras. Så är förhållandet vid gräs- och ljunbrand, där elden ofta går fram med ganska stor hastighet. Om vatten finnes att tillgå, kan en brandkårs snabba ingripande ofta vara av avgörande betydelse.

Vid jordbrand åter är det huvudsakligen spadarna, som komma till användning, och släckningsarbetet får i regel ett mycket långvarigt förlopp. Stundom kan elden ligga och pyra in mossjorden t. o. m. över vintern. För dylikt arbete finnes givetvis ingen anledning att anlita brandkärernas hjälp.

Den vanligaste formen av skogseld torde vara markbrand eller löpeld. Om möjligt bör densamma hejdas frontalt, d. v. s. i vindriktningen samtidigt som elden förhindras att breda ut sig åt sidorna. Går denna fram med någorlunda styrka och hastighet är det emellertid ofta på grund av rök och hetta omöjligt för släckningsmanskapet att hårda ut i vindriktningen, utan försvaret tvingas tillbaka steg för steg. Det kan då bli nödvändigt,

att söka hejda elden genom längre tillbaka anordnade fribälten, helst förlagda i anslutning till sjöar, vattendrag, vägar, lövskogsbälten eller annan för brandförsvaret väl lämpad terräng. Därest dylikt icke står till buds, kan insättandet av en eller flera motorsprutor vara av avgörande betydelse för brandens hejdande under förutsättning, att vatten finnes att tillgå inom rimligt avstånd.

För släckning av löpeld erfordras i allmänhet inga större vattenmängder och icke heller är det nödvändigt att arbeta med högt tryck i munstyckena. Utan olägenhet kan man därför använda slangledning- ar av anseelig längd, särskilt om 2 eller flera motorsprutor seriekoppas. En annan utväg att föra fram vatten längre sträckor är att från sprutan utlägga dubbla slangledningar. Med hänsyn till nödvändigheten av att spara slangmaterielet kan emellertid ett dylikt tillvägagångssätt mera sällan komma till användning.

Fördelaktigt är säkerligen att ansätta angreppet mot ena flygeln av det brinnande området, d. v. s. snett framifrån mot den framskridande elden. Genom anbringande av grenrör och utläggning av stickledningar kunna strålarna efterhand insättas utefter fronten, varigenom elden stoppas. Vid behov kan huvudledningen byggas ut och kommer sålunda att så småningom ligga parallellt med eldfronten. Även om denna icke kan i hela sin utsträckning åtkommas med strålar från motorsprutan, kan man dock genom den hjälp strålarna lämna koncentrera det övriga släckningsmanskapets verksamhet på andra i vindriktningen liggande delar av eldlinjen, varigenom arbetet avsevärt underlättas.

Vid toppeld möter alltid stora svårigheter att med enklare redskap hejda densamma. Att ordna fribälten kräver avsevärd tid, vil-

ket gör, att de måste läggas långt tillbaka från eldens framsida räknat, varigenom en stor del av den hotade skogen måste offeras. Med hänsyn till den våldsamhet, varmed elden går fram, förefaller det nästan otänkbart att utan dylika fribälten möta elden i fronten. Om man för ändamålet disponerar en eller flera motorsprutor med tillräckligt kraftiga strålar, är emellertid detta stundom möjligt, vilket torde framgå av följande redogörelse.

I april månad för ett par år sedan kallades en stadsbrandkår genom länsstyrelsen för släckning av skogseld i kronopark, belägen sju km. från staden. Utryckning skedd med en automobilspruta. Vid framkomsten befanns, att toppeld uppstått i ett ungefär 30 år gammalt granskogsbestånd. Elden gick fram med buller och brak i trädens kronor, vilket gjorde att det fåtaliga släckningsmanskapet stod maktlöst. Skogen var tät och tid fanns icke att hugga upp några fribälten. Enda möjligheten var att söka slå ned elden med vattenstrålarna. Automobilsprutan placerades vid en närbelägen sjö, en slangledning av 500 m. längd utlades och förgrenades för att hejda elden vid en genom skogen gående mindre stig. Vid denna fanns ett större vedupplag, vilket vid antändning skulle givit elden ytterligare näring. Det civila släckningsmanskapet fick order att förhindra brandens spridning åt sidorna. Då elden nalkades gångstigen, började vattengivningen, och strålarna nådde utan svårighet upp till trädens kronor. Effekten härav var storartad. Efter några minuter sjönk elden tillsammans och saken var klar. Brandkåren kunde återvända, överlämnande eftersläckningen åt en militärtrupp, som vid denna tidpunkt anlände till brandplatsen. Därrest brandkåren icke ingripit, hade elden, gynnad av hög temperatur och stark bläst, säkerligen

härjat hela den av vacker ungskog bestående kronoparken under det att skadorna nu blevo ganska obetydliga. Med sådant exempel för ögonen kan man icke underlåta att förordla brandkärers insättande även då det är fråga om toppeld.

Vid all skogseldsläckning är det en given sak, att brandkärerna i första hand böra användas för att rädda hotade gårdar och byggnader. Med hänsyn till nödvändig beredskap, böra de däremot icke tagas i anspråk för långvarigt släckningsarbete i skogen, utan där avlösas så snart ske kan.

Såsom förut framhållits, har det, åtminstone inom vissa delar av landet, blivit alltmer vanligt, att brandkärernas hjälp anlitas vid skogsbrand, Härvid bör, särskilt i de fall, då branden är av större omfattning, samarbete komma till stånd mellan brandkår, civilt släckningsmanskap samt eventuellt tillkallad militär trupp. För brandkårens personal — i första hand dess chef — är det då nödvändigt att i någon mån känna till de allmänna bestämmelser, som i dylika fall äro gällande. Kännedomen härom är nog icke så allmänt spridd, som önskvärt vore, varför de viktigaste punkterna av gällande lagbestämmelser här återgivas.

Lag om förekommande och släckning av skogseld av den 14. oktober 1914 föreskriver, att varje socken å landet skall i allmänhet utgöra en brandrote med rätt likväl för vederbörande länsstyrelse att på framställning av kommunalstämma förordna, att två eller flera socknar må förenas till en brandrote och att efter sådan myndighets hörande besluta, att viss socken skall utgöra mer än en brandrote. För varje brandrote väljes av kommunen en brandfogde, vars lämplighet för uppdraget skall prövas av länsstyrelsen.

Befålet på brandplatsen föres av brandfogden, eller, om han ej är

tillstädes, av kronobetjänt. Där-
est elden antänd eller hotar antän-
da kronoskog övertager vederböran-
de jägmästare befälet, och om elden
tagit större omfattning kan Ko-
nungens Befallningshavande för-
ordna särskild befälhavare. Skyl-
dig att deltaga i släckning av
skogseld är envar i trakten bosatt,
arbetsför man mellan 18 och 60 år.
Inkallelse sker genom budkavle,
som var och en är skyldig att fort-
skaffa, innan han beger sig till
brandplatsen.

Lagen föreskriver även, att den,
som deltagit i eller på annat sätt
varit verksam för släckning av
skogseld kan av statsmedel erhålla
ersättning eller belöning ävensom
ersättning för skada, som vållats
under släckningsarbetet. Förslag
till dylik gottgörelse inlämnas av
brandfogden eller den, som för be-
fäl på brandplatsen, till länssty-
relsen, som efter prövning äger ut-
anordna medel.

Av lagtexten framgår emellertid
icke tydligt, i vilka fall dylik er-
sättning skall utgå, vilket har för-
anlett, att lagen tolkats på olika
sätt. Sålunda har man framhållit,
att det är en medborgerlig plikt att
deltaga i släckningsarbetet, varför
ersättning endast borde utgå i sär-
skilda fall, d. v. s. till personer,
vilka själva icke äro skogsägare
och vilka äro beroende av genom
brandsläckningen förlorad arbets-
förtjänst.

I lag om förekommande av och
släckning av skogseld äro brand-
kärerna och deras verksamhet vid
skogsbrandsläckning icke på något
sätt omnämnda. Anledningen här-
till torde vara, att landsbygdens
brandkärer, förutom i Skåne, voro
jämförelsevis fåtaliga på den tid,
då denna lag blev antagen och
fastställd. Dessutom saknade den
tidens brandkärer lämplig materiel
för deltagande i skogsbrandsläck-
ning.

Sedan förhållanden i detta hän-

seende, som förut framhållits, nu-
mera ställa sig helt annorlunda, är
det givet, att brandkärerna, då så
är lämpligt, böra kallas till skogs-
brandsläckning och vid arbete u-
tom eget släckningsområde erhålla
skälig ersättning, även om detta
icke uttryckligen föreskrives i la-
gen. Räkning å beloppet lämnas
till vederbörande brandfogde eller
landsfiskal, som med eget yttran-
de befordrar den vidare till läns-
styrelsen. I allmänhet torde belop-
pet böra beräknas efter samma
grunder, som vid lämnande av an-
nan släckningshjälp utom eget om-
råde. En viss försiktighet synes
dock böra iakttagas vid beräknan-
det av brandmanskapets timpen-
ning. Å ena sidan bör ersättnin-
gen till denna kvalificerade och
särskilt utbildade personal givetvis
sättas högre än den i orten gällan-
de timlönen för grovarbetare, vil-
ken på sina håll är jämförelsevis
låg, å andra sidan bör man undvi-
ka, att gent emot de ganska blyg-
samma belopp, som i regel utbet-
talas till övrig i skogsbrandsläck-
ning deltagande personal, kräva
topplöner.

På senare tid hava från skilda
håll allvarliga anmärkningar rik-
tats mot ovan omnämnda lag. Så-
lunda har man framhållit, att
brandfogdarna i regel sakna ut-
bildning för denna befattning, vil-
ket givetvis medför, att deras verk-
samhet på brandplatsen icke blir
så effektiv, som önskvärt vore.

Den, som vid större skogsbrän-
der haft tillfälle att på nära håll
följa brandfogdarnas arbete och i-
akttaga de stora svårigheter, som
därvid möta, måste livligt instäm-
ma i det önskemålet, att brandfog-
darna erhålla instruktion om, hu-
ru de på lämpligt sätt skola full-
göra sina åligganden.

Även en van skogsman, som no-
ga känner till traktens skogar, har
svårt att vid brand av större om-
fattning göra sig gällande. För

detta ändamål erfordras nämligen en på förhand planlagd organisation, som bl. a. möjliggör, dels att hastigt samla och utrusta erforderligt folk för släckningsarbetet, dels att på lämpligt sätt leda detta arbete.

Att den nuvarande organisationen icke fyller berättigade anspråk beträffande skyddet mot skogsbrand, fann man senast under torråret 1933, då skador på grund av skogsbrand utprägling till omkring en million kronor.

Måhända synas dessa siffror, som gälla hela landet, icke så överväldigande, men situationen var under högsommaren det året så hotande, att en katastrof var nära. I södra Sverige voro förhållandena kanske icke så svåra, men i Svealand och särskilt i Norrland var läget mycket allvarligt. De militära truppförbanden hade sänt all hjälp, som var möjlig, och det civila släckningsmanskapets krafter hade på många håll tagits i anspråk till det yttersta. Då kom i mitten av juli månad ett kraftigt och välgörande regn och faran var över för den gången.

Med anledning av dessa förhållanden utsågs genom Svenska Brandskyddsföreningens försorg hösten nämnda år den s. k. Skogsbrandskommittén med uppgift att utreda möjligheterna av ett förbättrat skogsbrandskydd.

Sedan denna kommitté i oktober 1934 inkommit med ett betänkande rörande dessa frågor har Svenska Brandskyddsföreningen hos regeringen anhållit, att Kungl. Maj:t måtte i proposition föreslå riksdagen att godkänna av kommittén planlagt förslag till reviderad lag om förekommande och släckning av skogsbrand.

Det nu framlagda lagförslaget bygger på den grund, som utgöres av 1914 års lag. Sålunda har brandroteindelningen bibehållits, men det har ansetts önskvärt att erhålla säkerhet för en ändamåls-

enlig roteindelning. Med hänsyn härtill har den bestämmelsen tillkommit, att länsstyrelse skall vaka över, att skogsbrandväsendet inom länet är tillfredsställande ordnat.

Även brandfogdeinstitutionen har bibehållits i lagförslaget, men för att avhjälpa bristerna i det nuvarande systemet har föreslagits, att brandfogde och vice brandfogde skall för en tid av fyra år, efter kommunens hörande förordnas av länsstyrelsen.

Vidare har kommittén i sitt betänkande livligt förordat, att brandfogdarna genom kurser samt genom tid efter annan återkommande övningar skola meddelas undervisning i till skogsbrandbekämpningen hörande ämnen. Man har därvid tänkt sig, att dylika kurser skulle kunna komma till stånd under samverkan mellan Svenska Brandskyddsföreningen, Svenska Brandkärernas Riksförbund, skogligen myndigheter och privata skogsägare, eventuellt även med militära organisationer. Tillika har man fäst uppmärksamheten på utbildningsbehovet även för annan skogsbrandpersonal än brandfogdarna.

Vad släckningsmanskap beträffar, kvarstå nuvarande här ovan förut omnämnda bestämmelser. Dessutom framhålles i betänkandet lämpligheten av att indela de släckningsskyldiga i olika uppbad. Därjämte föreslås, att beredskapskärer så vitt möjligt böra upprättas, då härigenom skapas möjligheten för ett snabbt och verksamt ingripande vid skogseld.

Vad den saken beträffar bör i detta sammanhang framhållas, att dylika beredskapskärer redan finnas i ett stort antal kommuner, nämligen brandkärerna. Såsom förut framhållits, hava dessa redan organisation, utrustning och effektivt alarmeringssystem. Även om i många fall förhållandena vid skogsbrand äro sådana, att motorsprutor

icke med fördel kunna insättas, kunna dessa kårer säkerligen vara till stor nytta då det gäller att genom ett raskt ingripande släcka uppkommen skogsbrand, innan den hinner sprida sig. Härigenom kan man säkerligen i många fall komma ifrån skogseldar av större omfattning med därav följande förluster och dryga släckningskostnader. Vid behov kan brandkärernas utrustning lätt kompletteras med redskap, avsedda för skogsbrandsläckning. Därjämte torde, i många fall ingen svårighet möta att för landsbygdens brandkårer använda särskild larmsignal, då det gäller uttryckning till skogsbrandsläckning.

Med hänsyn till vad ovan anförts synes önskvärt, att vid omarbetning av nuvarande lagbestämmelser även toges under övervägande, att medverkan för släckning av skogseld må kunna påfordras jämväl av brandkårer. Föreskrift här om ävensom om att ersättning av statsmedel må utgå jämväl till brandkår, som deltagit i eller på annat sätt varit verksam för släckning av skogseld, synes böra intas i lagtexten.

Enligt det föreliggande lagförslaget skall för brandrote finnas skogsbrandordning, upptagande de detaljföreskrifter, som kunna befinnas erforderliga. Även i skogsbrandordningarna synes hänsyn böra tagas till brandkårs biträde, där sådan finnes på platsen.

Ett annat resultat av Skogsbrandskommitténs förslag är den i förra numret av denna tidskrift återgivna av Svenska Brandskyddsföreningen och Svenska Brandkärernas Riksförbund gemensamt avgivna framställningen till Kungl. telegrafstyrelsen att erforderliga åtgärder måtte vidtagas bl. a. för utsträckt öppethållning av telefon vid skogseld eller överhängande fara härför.

Den föreslagna revideringen av nu gällande lag rörande skogsbrandsläckning skall, om den förverkligas, säkerligen avsevärt bidra till att inskränka skogseldarnas såväl antal som omfattning. För ernående av detta syfte kunna för visso icke minst landsbygdens brandkårer göra en mycket värdefull insats.

H. Forssman.

Segea
skyddsmasker
mot damm, rök och gaser.

I alla prislägen från kr. 7: —.

BIRGER CARLSON & C:o A.-B.

Regeringsg. 46, STOCKHOLM. Tel. 113715

*Låt Brandkärstidskrift cirkulera bland
brandkårens medlemmar.*

RIKSFÖRBUNDET.

Dagordningen under Riksförbundets årsmöte har fått nedanstående sammansättning och meddelas även genom bilagda kort.

Dagordning.

Lördagen den 17 augusti.

- Kl. 11 fm. Centralstyrelsen sammanträder (Lokal: Stadshotellets klubbrum). Kronobergs läns Brandkårsförbunds årsmöte (Lokal: Länsresidenset).
- Kl. 12 m. Riksförbundets årsmöte (Lokal: Stadshotellets Stora sal).

5. Val av två revisorer och två revisorssuppleanter för granskning av nästkommande kalenderårs räkenskaper.
6. Beslut angående medlemsavgifter för nästkommande år.
7. Övriga ärenden.

Förbundsangelägenheter:

1. Val av två justeringsmän att jämte ordföranden justera mötets protokoll.
2. Redogörelse för verksamheten 1934.
3. Revisionsberättelse för 1934 samt beslut med anledning därav.
4. Val av tre ledamöter och en suppleant i Centralstyrelsen. I tur att avgå äro direktör P. Tollin och direktör G. Bylund. Styrelseledamoten ingenjör W. Graneli har avlidit. Av suppleanterna är ryttmästare A. Hæggröm i tur att avgå.

Ärenden, som önskas behandlade vid årsmötet, skola vara inkomna till Centralstyrelsens expedition, Styrmansgatan 1, Stockholm, senast den 3 aug. Röstberättigade äro: Centralstyrelsens ledamöter, tvänne utsedda ombud från varje i Riksförbundets verksamhet deltagande brandkårsförbunds styrelse (brandkärskrets styrelse), ett härtill utsett ombud jämte brandchefen från varje till Riksförbundet ansluten brandkår, högst ett härtill utsett ombud från varje Riksförbundet anslagsgivande försäkringsbolag eller sammanslutning, samt Riksförbundets personliga medlemmar.

Kl. 12.30—2 em. Uppehåll för lunch.

Kl. 2 em. Mötets offentliga del öppnas av ordföranden.

Föredrag:

"Seriekorning av motorsprutor" (Civilingenjör U. Arild).

Eldsläckningsteknik (Brandkapten T. Mohlin).

Meddelanden från arbetskommissionen.

Kl. 4 em. Uppvisning av Växjö brandkår.

Kl. 5 em. Demonstration av utställd brand- och rökskyddsmateriel.

Kl. 6,30 em. Gemensam middag å Stadshotellet.

Söndagen den 18 augusti.

Kl. 10.30 em. Avresa för besök vid brandkärerna i Norrhult, Klavreström och Åseda (buss avgår från Stadshotellet).

Särskilda bestämmelser.

Möteslokal: Stadshotellets stora sal.
Klädsel: Resdräkt.

Riksförbundets broschyrer och utbildningsreglemente för brandkärer tillhandahållas.

Riksförbundets medlemsmärke tillhandahållas. Pris kr. 1:25 pr st. Eventuella ändringar och tillägg i dagordningen tillkännagivas å möteslokalen.

Ytterligare upplysningar lämnas från Centralstyrelsens expedition, Styrmansgatan 1, Stockholm, Tel. 606308, Stockholm och av brandchefen överstelöjtnant H. Forssman, Växjö, Tel. 829.

Firmor,

som önska utställa brandredskap vid mötet i Växjö den 17 aug. uppmanas att före den 10 aug. härom göra anmälan till brandchefen i Växjö, Överstelöjtnant H. Forssman, Tel. Växjö 829.

FRÅN LÄNSFÖRBUNDEN

Skånska brandkårsförbundet.

Brandkonsulent: f. v. Brandchef N. Ohlsson. Exp.: Kungsg. 26, Malmö. Tel. 21665.

Skånska brandkårsförbundets årsmöte i Tomelilla.

Skånska brandkårsförbundet höll den 29 juni årsmöte i Tomelilla. Flertalet av de till förbundet anslutna 189 kårerna voro representerade och inalles torde bortåt fyra hundra personer ha bevisat sammankomsten. Allmän flaggning och litet här och var i värmen utposterade uniformerade brandmän hade redan på förmiddagen givit köpingen ett så pass ovanligt utseende, att man knappast behöv

se hela torget förvandlat till parkeringsplats för att förstå, att något ovanligt var i görningen. Och när landshövding Johan Nilsson klockan tolv hälsade välkommen hördes i den till möteslokal apterade Reginabiografen de mest skilda skånska dialekter.

Sedan års- och revisionsberättelserna godkänts omvaldes de fyra styrelsemedlemmar, som stodo i tur att avgå, nämligen landshöv-

ding Johan Nilsson, fabrikör N. Rosberg, direktör J. Hansson och patron L. Persson. Vid tillsättandet av ett vakant ledamotskap lancerades ett flertal kandidater. Utan att behöva tillgripa röstsedlar lottade landshövdning Johan Nilsson emellertid fram frågan till två huvudaspiranter, hr Conrad Ohlsson, Mjöhult, och kamrer E. Bronér, Broby. En deltagare från Bjärsjölagård löste sedan knuten genom att framhålla hr Ohlssons tidigare suppleantskap och föreslå kamrer Bronér övertog detta och att den förre blev ordinarie. Så skedde. I övrigt omvaldes suppleanterna sekreteraren Simonsson och fabrikör E. Persson, liksom revisorererna disponent S. Widér, Tågarp, och grosshandlare Carl Ph. Nilsson, Landskrona. Därmed voro de stadgeenliga förhandlingarna över och landshövdning Nilsson tackade å förbundets vägnar den avgående konsulenten Nils Ohlsson för det arbete han nedlagt under sin långa verksamhet för brandväsendet och överlämnade under de närvarandes livliga applådor riksförbundets guldmedalj.

Programmets sista del upptogs av ett föredrag av professor H. Norinder, Uppsala, som talade om "Åskledarfrågan på Skånes landsbygd".

Föredraget var intressant och lätt kåserande och belystes med skioptikonbilder.

Vid Välabäckens demonstrerades diverse brandskyddsapparater från gasmasker och signalapparater till smertingrockar och motorsprutor. I den intresserade mängden här ute såg man bl. a. förbundets hedersledamöter kronofogde Ph. von Platen, Ystad, och kamrer P. Tollin, Linköping.

Dagen avslutades med gemensam middag.

Färs och Frosta häraders brandkärskrets

höll den 16/6 sitt årsmöte i Harlösa under ordförandeskap av stationsinspektör C. J. Brandberg i Bjersjölagård. Föregående årsmötets protokoll upplästes och godkändes. Härefter föredrogs den av styrelsen uppgjorda berättelsen för föregående års verksamhet. Av densamma framgår bl. a., att kretsen består av sammanlagt 28 kårer. Kretsen består av 592 arbetande och 457 understödjande medlemmar. Sammanslutningen i fråga förfogar över 18 motorsprutor, 15 bilar samt 22 handsprutor. Under det gångna året har kretsen hållit 108 övningar, 52 kär- samt 84 styrelsesammanträden och biträtt vid sammanlagt 29 eldsvådor. Det framgick vidare att kretsens hederstecken hade tilldelats brandchefen i Vollsjo, polisman H. S. Norén, på dennes 60-årsdag, detta på grund av hr Noréns i allo intresserade och gagnande verksamhet inom brandväsendet under en tid av 16 år. Berättelsen godkändes och beviljades ansvarsfrihet åt såväl styrelsen som räkenskapsföraren för den tid revisionen omfattade.

Till ledamöter i styrelsen återvaldes stationsinspektör C. J. Brandberg, Bjersjölagård, smedmästare Elov Hammarlund, Hurva, lantbrukaren Nils Herman Nilsson, Ströö, polisman H. S. Norén, Vollsjo, samt stationskarlsförman Joh. Stenberg i Bjersjölagård. Till ersättare för dessa omvaldes köpman G. Liljedahl, Hurva, möbelsnickare Anton Nilsson, Vollsjo, och poststationsföreståndaren Nils Borg, Östra Sallerup. Till revisorer omvaldes lantbrukarna Agio Johansson, Gudmundtorp, och Joh. Åkeson, Snogeröd, med handlanden Nils Olsson, Hurva, såsom ersättare.

Härefter hade mötet att behandla den förut omdebatterade frågan

om häradsbolagets sätt att behandla de frivilliga brandkårerna, då det gällde ersättningar för utfört släckningsarbete. Det påvisades att brandkårerna i regel inte får ut den ersättning, som begärts. Det brukade bli nedprutningar och i vissa fall ingen ersättning alls. Efter det att ett flertal talare yttrat sig i frågan beslöt mötet att utse lantbrukaren Nils Herman Nilsson, Strö, och poststationsföreståndaren Nils Borg, Östra Sallerup, att inför Färs och Frosta häraders nya brandstodsbolag framföra brandkårskretsens synpunkter.

I samband härmed framkom återigen det gamla önskemålet, att brandcheferna finge närvara vid brandskaderegleringarna. Då skiljaktiga åsikter äro rådande angående brandkårens prestation vid ifrågavarande eldsvådetillfälle, är det givetvis på sin plats att brandchefen är närvarande för att bevaka kårens intressen. Traktamenten åt styrelsen bestämdes till samma belopp såsom hittills, alltså 5 kr. pr dag plus resa i tredje kl.

Då det var fråga om bestämmandet av plats för nästa årsmötes hållande framkom det förslag på såväl Hörby som Hurva.

På förslag av styrelsen för Vollsjo frivilliga brandkår hade brandkårskretsen beslutat att tilldela fyra ledamöter i ovannämnda brandkår brandkårskretsens hederstecken. Ordföranden förrättade denna högtidliga överlämning och tilldelade följaktligen v. brandchefen i Vollsjökåren, hr Nils Mathiasson, samt kassören i samma kår, hr Anton Nilsson, hederstecknet i guld. Vidare tilldelades fabrikören Otto Månsson och trafikbilägaren Harald Månsson hederstecknet i silver för väl utfört arbete inom brandväsendet. Dessa fyra personer ha alltifrån kårens tillkomst varit intresserade och dugliga brandmän och uttalade kårchefen, hr Norén, sitt tack till dessa män för allt vad de utträttat inom Vollsjökåren. Efter mötesförhandlingarnas slut företogs uppvisning av modern brandmateriel m. m. och såsom avslutning följde gemensam måltid å Harlösa hotell.

Vid styrelsesammanträde konstituerade sig styrelsen med stationsinspektör C. J. Brandberg, Bjersjölagård, som ordförande, smedmästare Elof Hammarlund, Strö, som v. ordf. samt polis H. S. Norén, Vollsjo, som sekr. och kassör.

Göteborgs och Bohusläns brandkårsförbund.

Brandkonsulenter: v. Brandchef N. Grönvall och Brandkapten C. Bergström.
Exp.: Huvudbrandstationen, Göteborg.

Göteborgs och Bohus läns Brandkårsförbunds årsmöte 1935.

Under ordförandeskap av landshövdning Malte Jacobsson ägde Göteborgs och Bohusläns brandkårsförbunds årsmöte rum i Uddevalla den 1. juni.

Vid årsmötets förhandlingar valdes till ordförande efter riksmarskalken Oscar von Sydow landshövding Malte Jacobsson. Till styrelse-

ledamöter för åren 1935—1937 omvaldes brandchefen i Uddevalla Henning Kock och vice brandchefen Nils Grönvall och till styrelsesuppleant nyvaldes brandchefen i Östersidan Knut Lycke. Revisorererna, brandcheferna J. Carlström i Mölndal och K. Wahlström i Kungälv, omvaldes.

Sedan styrelsens och revisorernas berättelser föredragits beviljades styrelsen ansvarsfrihet för det gångna årets förvaltning.

Efter de egentliga förhandlingarna hölls tre föredrag. Först talade civilingenjör Uno Arild över ämnet: "Den moderna motorsprutans skötsel och vård". Särskilt påpekades däri de besvärligheter som saltvattnet på västkusten kunde medföra och förhållandena under vintertid. Brandkapten Curt Bergström föreläste över ämnet: "Eldsläckningsregler" och slutligen gav vice brandchefen i Uddevalla P. A. Peterson en intressant orientering över Uddevalla brandkärs utveckling sedan sekelskiftet.

På middagen höll Uddevalla Brandkår en livligt uppskattad och instruktiv uppvisning å brandstationen, varefter prov med motorsprutor och skumsläckningsaggregat företogs vid södra hamnkajen, där bl. a. en mindre kurbyggnad med gott resultat släcktes med skum.

Vid årsmötet var en instruktiv utställning av brandmateriel m. m. anordnad och följande firmor hade anordnat trevliga montrar: Brandredskapsfirman Mauritz Carlsson, Jonsereds fabriker, Svenska Skumsläckningsbolaget, A.-B. Pumpindustri, Svenska A.-B. Jungner och Larssons Mek. Verkstad i Kristinehamn.

Ur Göteborgs och Bohusläns Brandkärsförbunds Styrelseberättelse för år 1934.

Förberedande åtgärder före förbundets bildande.

På initiativ av förre landshövdingen i länet Oscar von Sydow hade under vintern 1933—1934 gjorts vissa undersökningar angående bildandet av ett brandkärsförbund inom länet. Till Svenska Brandkärernas Riksförbund funnos direkt anslutna endast sex brandkärer, medan antalet befintliga organiserade kärer uppgick till över 40. Från brandkärernas sida visades synnerligen stort intresse för ett snart bildande av ett länsförbund.

Emellertid ansågs det ej lämpligt att bilda länsförbundet förrän en tillräcklig ekonomisk bas för dess verksamhet hade skapats. Genom landshövdingens försorg utsändes därför till samtliga inom länet verksamma ömsesidiga eller eljest lokalt betonade brandförsäkringsinrättningar en anhållan om, att dessa ville inträda som understödjande medlemmar i det påtänkta förbundet. Deras medlemsavgift skulle då beräknas efter fem

kronor per år och million kronor i ansvarssumma. Sedan sju försäkringsinrättningar med tillsamn-ans utlovade 675:— kronor i årsavgifter hade svarat jakande å framställningen, ansåg man sig kunna skrida till förbundets bildande.

Sedan förslag till stadgar uppgjorts kallades de intresserade parterna till konstituerande sammanträde i Göteborg den 7. april 1934. I samband med detta sammanträde hade anordnats en instruktionskurs den 6. april, varvid förekomm tvenne föredrag, praktiska demonstrationer, instruktionsövning m. m. Kostnaderna för denna instruktionskurs bestreds av Svenska Brandkärernas Riksförbund.

Förbundets bildande.

Till det konstituerande sammanträdet hade, förutom landshövdingen och landssekreteraren, infunnit sig 45 representanter för 23 brandkärer och 4 brandförsäkringsinrättningar.

Sedan landshövdingen i ett anförande framhallit nyttan av ett

brandkårsförbund för Göteborgs och Bohus län med dess säregna brandskyddsförhållanden, beslöt de närvarande att ett sådant förbund skulle bildas. Elva brandkärer, sju brandstodsinnrättningar och ett antal enskilda medlemmar anmälde omedelbart sitt inträde i förbundet, varjämte representanter för ytterligare ett antal kärer förklarade, att de kommo att inträda, så snart laga beslut därom fattats inom vederbörande kommunala myndighet.

Förbundets verksamhet.

Sedan förbundet bildats upptogs omedelbart arbetet. Genom konsulenterna, vice brandchefen Nils Grönvall och brandkaptenen Curt Bergström, besöktes, övades och instruerades under sommarens och höstens förlopp ett stort antal kärer, vilka efter dessa besök i regel anslöt sig till förbundet. Vidare besökte konsulenterna ett antal

samhällen, där brandförsvaret ännu ej ordnats, varvid inflytelserika personer uppsöktes och intresserades för saken. I två fall buro dessa besök redan under året frukt i det i dessa orter brandkärer nu utrustats och organiserats.

Konsulenternas arbete framgår närmare av deras till denna styrelseberättelse fogade rapport.

Allt flera kärer anslöt sig, så att vid år 1935 års ingång räknade förbundet 27 anslutna brandkärer.

Slutord.

Göteborgs och Bohus läns Brandkårsförbund har genom årets framgångsrika verksamhet visat sig ha en stor uppgift att fylla, varför styrelsen utan tvekan vågar uttala den förhoppningen att verksamheten under de kommande åren skall kunna ytterligare utvecklas till båtad för brandskyddet inom länet.

NOTISER.

Södertälje stads brandväsende 1934.

Brandkären har under året alarmerats 32 gånger, därav för eldsvåda eller eldsvådetillbud 20 gånger. Brandposternas antal utgör 138 st., varav 3 enskilda. Av de 34 brandskäpen tillhöra 28 st. staden och 6 st. enskilda verk och inrättningar. Ambulansen har under året utfört 261 st. transporter.

Eskilstuna stads brandväsende 1934.

Antalet utryckningar under året har varit 60 st. därav för eldsvåda eller tillbud 41 st. I två fall har två eller flera ledningar använts. En ny brandbil, Scania-Vabis, med

2000 min./lit. pump, har anskaffats. Ambulanserna ha utfört sammanlagt 525 transporter.

Ronneby stads brandväsende 1934.

Brandkären har under året varit alarmerad 12 gånger, därav utom staden 8 gånger. Frågan om uppförande av brandstation är under utredning. Brandskäpens antal är 18. Antalet brandposter har under året ökat med 29 st. och är nu 145 st.

Bilaga.

Med detta nummer följer som bilaga Meddelande från Arbetskommissionen n:r 16/1935.

Carl Landström.

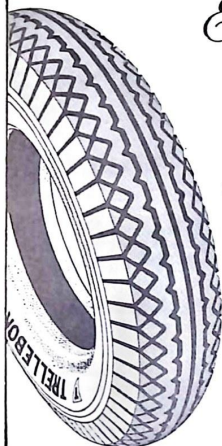
Efter en längre tids sjukdom avled den 11 juni i sitt hem i Falun brandkonsulenten Carl Landström i en ålder av 63 år.

Redan i unga år ägnade L. sig åt brandtjänst och var anställd vid flera brandkårer. Han hade förvärvat sig en gedigen utbildning och praktik då han år 1910 kom till Falun såsom brandchef. Brandväsendet här hade tidigare varit kombinerat med polisbevakningen, och det föll på den nye brandchefens lott att organisera den nya självständiga brandkåren, vilken vid 1911 års ingång tog den nyuppförda, efter dåvarande förhållanden moderna brandstationen i besittning. Hans organisationsar-

bete erkändes av alla såsom skickligt och mönstergillt, och samma omdöme kunde med rätta tillämpas även på hans fortsatta verksamhet i Falun såsom brandchef. Samtidigt härmed nedlade han ett banbrytande och samhällsgagnligt arbete i egenskap av brandkonsulent inom Sveriges riksförbund av frivilliga brandkårer.

Då han ledde släckningsarbetet vid en större eldsvåda i Falun vintern 1917, ådrog sig brandchefen Landström i den rådande starka kylan en allvarlig sjukdom, som gav den förut kraftige mannens hälsa en allvarlig knäck. Han drabbades av ögonmuskelförlamning, som tvingade honom att den 1 april 1923 i förtid lämna sin tjänst som brandchef i Falun. Denna i och för sig allvarliga motgång förmådde dock ej knäcka hans av naturen starka livsvilja och goda humör. Då den aktiva brandtjänsten var slut ägnade han all sin energi och sina betydande insikter åt att organisera det frivilliga brandväsendet på Dalarnas landsbygd, en lika betydelsefull som svår uppgift, vilken han löste på ett beundransvärt sätt. Han reste förtrutet omkring och höll föredrag, instruerade och övade frivilliga brandkårer i länets alla delar. Över 72 frivilliga kårer har han på detta sätt organiserat. Vad hans med enastående energi och aldrig svikande entusiasm utförda arbete på detta område betytt och betyder för brandsäkerheten på Dalarnas landsbygd kan icke överskattas. Här har den nu bortgångne brandmannen skapat sig ett ovanskligt äreminne. För sina insatser på brandväsendets område fick han mottaga ett flertal utmärkelsetecken.

BILDA FRIVILLIGA
BRANDKÅRER

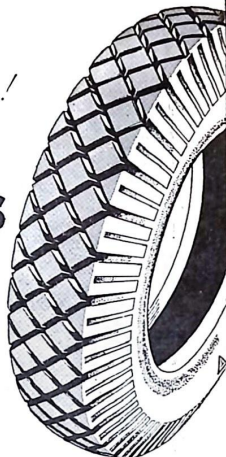
*En gång försökt –
är den oundgänglig för Eder!*

Välj därför

TRELLEBORGS

EN BRA RING
EN BILLIG RING
EN SVENSK RING

TRELLEBORGS GUMMIFABRIKS AKTIEBOLAG
Stockholm TRELLEBORG Göteborg

Litteraturförteckning.

	Kr.		
<i>Stadgar för Svenska Brandkårernas Riksförbund</i>	0: 10	N:r 5 Några ord om brandsignaleringsens betydelse för brandskyddet.	
<i>Normalstadgar för Brandkårer</i>	0: 10	N:r 6 Allmänna synpunkter för brandkårsövningars anordnande vid de mindre brandkårerna ...	0: 50
<i>Normalstadgar för frivilliga brandkärer</i>	0: 10	N:r 7 Förslagsritningar till spruthus och brandstationer, under omarbetning	0: 50
<i>Anvisningar angående uniformering</i>	0: 10	N:r 8 Fabriks- och Bruksbrandkårens organisation och utbildning ..	0: 50
<i>Medaljreglemente för Svenska Brandkårens Riksförbund</i>	0: 10	N:r 9 Instruktion för motorsprutskötare	0: 75
<i>Riksförbundets broschyrer:</i>		N:r 10 Synpunkter vid inköp av sprutor samt om leveransprov av sprutor	0: 50
N:r 1 Om brandslangar och deras behandling, under omarbetning..		N:r 11 Handledning angående brand- och explosionsfarliga kemikalier, gaser m. m. samt deras behandling vid eldsvådor	0: 75
N:r 2 Grunder och principer för brandväsendets ordnande i våra samhällen och på landsbygden	0: 50		
N:r 3 Allmänna grunder och förfaringsätt vid eldsläckning	0: 50		
N:r 4 Eldsvådors förebyggande, Handledning för brandcheferna i våra mindre samhällen	0: 50		

Rekv. av ovan nämnda litteratur sker hos Riksförbundets expedition.